

Draga

Draga je manjše razloženo naselje med vinogradi in sadovnjaki ob vznožju Vinjega vrha, na južnem robu Krškega gričevja. Pri kraju so bili odkriti ostanki rimske ceste in antični grobovi. Podružnica sv. Helene na pomolu nad vasjo z romansko enoapsidalno tlorisno zasnovo ima na zunanjsčini fresko sv. Krištofa z donatorskim zapisom iz leta 1535 in "zlati" baročni oltar iz začetka 18. stol.

Draga je prvič omenjena leta 1251 v klevevškem urbarju, cerkev sama pa dosti kasneje, šele leta 1581 v Bizancijevem popisu. Kot podružnica belocerkovške župnije je navedena tudi v listinah 1667 in 1677 leta. Poleg tega je omenjena tudi v Valvasorjevi vojvodini Kranjske iz leta 1689. Cerkev je navedena tudi v zapiskih iz goriškega arhiva iz leta 1753 in 1757.

Okoli sredine 19. stoletja je bilo stanje cerkve tako slabo, da v njen kar štiri leta niso opravljali bogoslužnih del. Tako so bila leta 1869 izvedena večja obnovitvena dela. Povišani so bili zidovi ladje, narejeno je bilo novo ostrešje in lesena kritina iz skodel je bila nadomeščena z opečnato. Temeljito je bil obnovljen tudi zvonik. V začetku 20. stoletja je bila cerkev ponovno tako zanemarjena, da v njej ni bilo božje službe. Spomeniška služba je takrat že prepoznala velik pomen arhitekture cerkve sv. Helene, zato so župniku dali navodila za njeno popravilo. Takrat so popravili streho, prebelili notranjost in zunanost cerkve, prenovili oltar, na slavoločno steno pa sta bila naslikana velika angela s simboli Kristusovega trpljenja. Cerkvna stavba je bila temeljite prenove ponovno deležna v letih 1988-1998. V tem času se je potrdilo, da spada cerkev v skupino romskih cerkva, ki jo določata pravokoten tloris z ravnim stropom v ladji in polkrožno obokana apsida.

Na cerkev sv. Helene se navezuje ljudsko izročilo, ki pravi, da je tako stara, da sta v njej maševala že sv. Ciril in Metod na svoji poti v Rim. Izročilo tudi pripoveduje, da je cerkev zgradila sv. Hema. Njena posadka naj bi iz stražarnice, postavljene na prostoru, na katerem so v 17. stoletju zgradili cerkev sv. Helene, nadzorovala staro rimsko cesto.